

ordensreglement.

Eskebjerg Vesterlyng, der er privatejet, er ved fredning efter naturfredningsloven åbnet for almenheden. Vis derfor hensyn - området er under Deres beskyttelse.

motorkørsel uden for de
faste veje og pladser **forbudt**

Af publikumshensyn og af hensyn til bevoksningen på Vesterlyng er al motorkørsel forbudt uden for veje og P-pladser.

Lodsejerne har dog ret til afhentning af tang på forstranden.

knallertkørsel uden for de
faste veje og pladser **forbudt**

al brug af åben ild
forbudt

Da den særprægede ene- og lyngbevoksning er yderst brandfarlig, forbydes al brug af åben ild.

teltslagning
forbudt

Al teltslagning, camping og overnatning i det hele taget er forbudt. Dette gælder både friarealer og P-pladser.

indsamling af planter og dyr
forbudt

For at beskytte den særprægede flora og fauna forbydes al indsamling af planter og dyr.

løse hunde
forbudt

Personer med jagtret til arealerne kan dog føres med løsgående hunde i jagtsæsonen.

henlægning og **søsætning** af
både **forbudt**

Denne bestemmelse hindrer ikke at både uden motor landes og placeres på strandbredden i kortere tid.

Ordensreglementet er fastsat i henhold til
overfredningsnævnets kendelse af 2.10.1945.

**overtrædelse straffes med
bøde** i medfør af naturfredningslovens § 66

Fredningsnævnet for Vestsjællands
østs nordlige fredningskreds.

Sjærgædet kommune

2 FINE TUNINGLOKALER PÅ VESTERLYNGEN
EN KORTTIDIG TILBUDSPERIODEN
 BEGYNDE TILBYSGRUNDEN PÅ EN GOD PRIS
 OM KR. 12.000. PÅ DET NYE PÅKØBTE
 MED FORBEHOLD. TILBYET VAR EN
 BEDEDE PÅ 10.000.000. TILBYET
 VAR EN BEDEDE PÅ 10.000.000.
 MED PÅKØBTE.

Vandkølle-lærne/brune pile
 Tårn gik ind gennem Plantagen, der oprindeligt blev planlagt til at stande den nordlige side af Vesterlyngens vandkølle i skovsmæssig.

Ude af plantagen drevler man til højre og derefter til venstre gennem et rydningsbælt (se "Naturplan på Vesterlyngens" side 10). I bælten er der rydningsbæltet beplantet med **lejlighedsvis vandkølle**, der stadig er i bevægelse på ind i landet med retning mod København. En plan blev lavet i 1936 for første gang om at afslutte i (Eghave, Johannes Olsen, der skriver i hans (af 1933) og først) havde bevæget sig mellem 7 og 10 meter ind i landet.

Inden kirkens område, der afsluttes sig bagud mod Selve Bøgt, har tårnen udførelt et spændende mønstret af vandkølle. Kirkens kirkedør er på parallelt gående på den østøstlige side (se kortet).

Omsluttet gik der kirkens brandtårn i skyen. Branden krydsede et stort område dækket af træ, uopgængeligt for kirkens og sine. Nu bræder bredden og lyng sig på området.

Tilbage på tårnen gik tårnen mod Selve Bøgt med flutte afslutning af Bøgtens, hvide og hvide og derved i afslutning gennem kirkens til parkeringspladsen. Kulturen er ikke afsluttet på den sidste del af den omkring. I sidste bruges de udførelse afslutning på parkeringspladsen som pejlemærke.

Forstærkede-lærne/brune pile

Udendørs tårn i de store landskaber
 som **højeste**. I de store landskaber
 som bebyggelse for omkring 5.000
 år siden byggede denne domstols-
 tårn, som højest var på de høje
 tårnen har ikke været tilfældig.
 Samtidig med at der den afsluttede
 har den skullet fugepunkt som en
 form for terriorienteringsmarkering
 den skulle kunne se både fra
 landsiden og fra havet. Gravsmå-
 ningen i midten har oprindeligt
 været dækket helt eller delvist af
 jorden, som er blevet kastet med en
 kreds af jern.

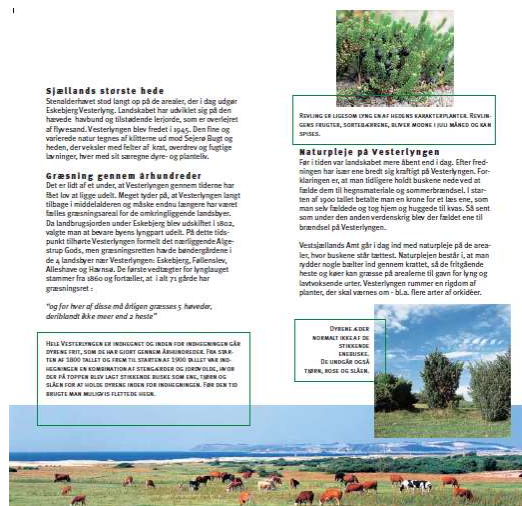
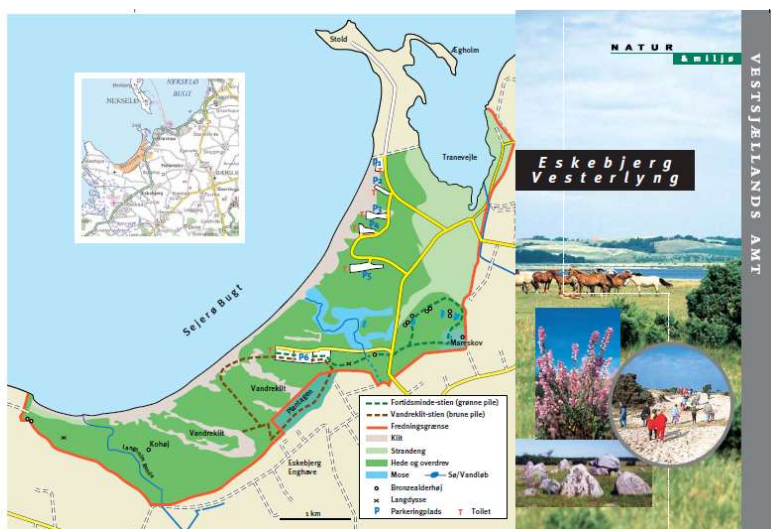
Fra skyen tårnen på en pelling efter hin-
 ziden afslutningen og fortsætter på den anden
 side af vesterlyng med Mærskens. Et skilt markerer
 indgangen til **Mærskens**, der er gennem
 stævningsskøj af hvalen og af jern. På stanken indskrives,
 om en skaber trænet og om den vil gå til at sætte en
 mængde nye skud, der kan hentes som et lige kappe-
 det. Der er ikke skudvigt, at Mærskens tidligere har
 været i domstolens til flettede grunde, som omgiver Vester-
 lyngen.

Inde i skoven er nord for skoven er den af vandløbet og
 småbønder, der er udførelse for massen af fluer.

Ude af Mærskens skiltes det ud og passerer en række
 mindre grunde til bykanten. En af grunde er
 forfatteren **Anton**, da han i 1951 besøgte stedet.

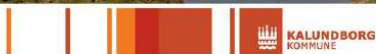
"Hvis mange steder har været en ensomhed som her,
 Stærkes følelse der ved Vesterlyngens sydlige del, hvor
 i tidligere hvaler ligesom til i hvaler, og hvor der er
 gode lærer eller er det gamle, som rager op over ønen".

Det med ensomheden gælder måske nu i dag, men stedet
 er noget mere tilgængeligt, og man skal se godt efter for at
 finde helene med. Fra helene fortsætter tårnen og vil
 tilbage til parkeringspladsen.

[illegible]

Eskebjerg Vesterlyng

Sjællands største hede

Stenalderhavet stod langt op på de arealer, der i dag udgør Eskebjerg Vesterlyng. Landskabet har udviklet sig på den hævede havbund og tilstødende lerjorde, som er overlejret af flyvesand. Vesterlyngen blev fredet i 1945. Den fine og varierede natur tegnes af klitterne ud mod Sejersø Bugt og heden, der veksler med felter af krat, overdrev og fugtige lavninger, hver med sit særegne dyre- og planteliv.

Græsning gennem århundreder

Det er lidt af et under, at Vesterlyngen gennem tiderne har fået lov at ligge udelte. Meget tyder på, at Vesterlyngen langt tilbage i middelalderen og måske endnu længere har været fælles græsningsareal for de omkringliggende landsbyer. Da landbrugsjorden under Eskebjerg blev udskiftet i 1802, valgte man at bevare byens lyngpart udelte. På dette tidspunkt tilhørte Vesterlyngen formelt det nærliggende Algestrup Gods, men græsningsretten havde bøndergårdene i de 4 landsbyer nær Vesterlyngen: Eskebjerg, Føllenslev, Alleshave og Havnsø. De første vedtægter for lynglauget stammer fra 1860 og fortæller, at i alt 71 gårde har græsningsret: "og for hver af disse må årligen græsses 5 hoveder, deriblandt ikke mere end 2 heste".

Naturpleje på Vesterlyngen

Før i tiden var landskabet mere åbent end i dag. Efter fredningen har især ene bredt sig kraftigt på Vesterlyngen. Forklaringen er, at man tidligere holdt buskene nede ved at fælde dem til hegnsmateriale og sommerbrændsel. I starten af 1900 tallet betalte man en krone for et læs ene, som man selv fældede og tog hjem og huggede til kvas. Så sent som under den anden verdenskrig blev der fældet ene til brænsel på Vesterlyngen.

Kalundborg Kommune går i dag ind med naturpleje på de arealer, hvor buskene står tættest. Naturplejen består i, at man rydder nogle bæltter ind gennem krattet, så de fritgående heste og køer kan græsse på arealerne til gavn for lyng og lavtvoksende urter.

Udsigt til Neksø i baggrunden

Hele Vesterlyngen er indhegnet og inden for indhegningen går dyrene frit, som de har gjort gennem århundreder. Fra starten af 1800 tallet og frem til starten af 1900 tallet var indhegningen en kombination af stengærder og jordvolde, hvor der på toppen blev lagt stikkende buske som ene, tjørn og slåen for at holde dyrene inden for indhegningen. Før den tid brugte man muligvis flettede hegn.

Vesterlyngen rummer en rigdom af planter, der skal værnes om - bl.a. flere arter af orkidéer.

Den lille fine plante, nikkende kobjælde, er tilpasset tørre og sandede steder og blomstrer om foråret i april og maj måned. Enkelte blomstrende planter kan dog ses sommeren igennem på Vesterlyngen. Ved afblomstring retter blomsterstilkene sig ud og ligner en lille fjerbusk. Frøene spredes af vinden.

Gul engmyre

På Vesterlyngen støder man flere steder på arealer dækket af den gule engmyres tuer - ofte spraglet beklædt med blomster. Den gule engmyre lever hele sit liv, en underjordisk tilværelse, hvor den graver omfattende gangsystemer. Den er gennemsnitlig og mindre end den sorte myre. Tuerne dannes ved, at myrerne til stadighed ophober det udgravede materiale over jorden.

Den holder bladlus som "husdyr". Bladlusene udskiller en sød saft, myrerne spiser. I nogle af tuerne finder man ikke gul engmyre, men den sorte myre. Forklaringen er, at engmyren er ret svag og derfor ofte taber i kamp mod andre myrer, som derefter overtager boet.

2 fine turmuligheder på Vesterlyngen er markeret med "vejvisermænd". Begge ture udgår fra P6 og tager ca. en time. De grønne pile markerer forlidsminde-turen og de brune pile markerer vandreklit-turen. Man bør samtidig følge med på kortet.

Tranevejle

Tranevejle og de tilstødende strandenge giver minder om det tyske marsklandskab. Strandengene er dybt gennemskårne af kanaler, de såkaldte "loer", som fra tid til anden oversvømmes af saltvand. På de tætgræssede strandenge vokser jordbærkløver, strandvejbred, strandtusindgylden, strandmalurt, lav hindebæger og strandasters, som er typiske salttåleplanter.

Ved Tranevejle og på strandengene ses mange vade-fugle. Strandskade, rødben, vibe og stor præstekrave yngler regelmæssigt, mens brushane yngler af og til. **Af hensyn til fuglene bør man iagttage dem fra vejen og ikke gå ned til Tranevejle.**

Stold og Ægholm (se kortet) anvendes som skydeter-ræn og er afspærret.

Vandreklit-turen/brune pile

Turen går ind gennem Plantagen, der oprindeligt blev plantet for at standse den nordligste af Vesterlyngens 2 vandrekliitter i sin fremmarch.

Ude af plantagen drejer man til højre og derefter til venstre gennem et rydningsbælte (se "Naturpleje på Vesterlyngen"). I bunden af rydningsbæltet bestiges den **levende vandrekliit**, der stadig er i bevægelse på vej ind i landet med retning mod Eskebjerg Enghave. I et interview fra 1989 fortalte en nu afdød beboer i Enghaven, Johannes Olsen, at klitten i hans tid (fra 1913 og frem) havde bevæget sig mellem 75 og 100 meter ind i landet.

Imellem klittens arme, der strækker sig bagud mod Sejersø Bugt, har vinden udhulet et spændende mænekrateragtigt landskab. Klitten kaldes for en parabeklit på grund af dens karakteristiske form.

Området syd for klitten brændte i 1986. Branden ryddede et stort område dækket af tætte, uigennemtrængelige krat af ene. Nu breder bregner og lyng sig på området.

Tilbage på ruten går turen mod Sejersø Bugt med flotte udsigter mod Alleshave-halvøen og Nekselø og derefter i østlig retning gennem klitterne til parkeringspladsen. Ruterne er ikke afmærket på den sidste del af denne strækning.

Fortidsminde-turen/grønne pile

Umiddelbart ude i det åbne landskab ser man **langdyssen**. Da bondestenalderens befolkning for omkring 5.000 år siden byggede denne stormandsgrav, stod havet tæt op til den. Placeringen har ikke været tilfældig. Samtidig med at æren den afdøde har den sikkert fungeret som en form for territorieafmærkning - den skulle kunne ses både fra landsiden og fra havet. Gravkammeret i midten har oprindeligt været dækket helt eller delvist af jord, som er blevet kantet med en kreds af sten.

Fra dyssen tager man pejling efter bronzealderhøjen og fortsætter på den anden side af vejen mod mareskoven. Et skilt markerer indgangen til **Mareskoven**, der er gammel stævningskov af hassel og elm. At stævne indebærer, at man skærer træet ned og derefter får det til at sætte en mængde nye skud, der kan høstes som slanke og lige kæppe. Det er ikke usandsynligt, at Mareskoven tidligere har leveret råmateriale til flettede gærder, som omgav Vesterlyngen.

Inde i skoven og nord for skoven er en del vandhuller og småmøser, der er udlækningssteder for massevis af frøer.

Ude af Mareskoven slår ruten et sving og passerer en række mindre gravhøje fra bronzealderen. Om dette sted skrev forfatteren Achton Friis, da han i 1935 besøgte stedet:

"Ikke mange steder har jeg mødt en ensomhed som her. Stærkest føles den ved Vesterlyngens sydlige del, hvor 5 oltidsgravhøje ligger tæt i ubrudt række, og hvor et par krogede tjørne ellers er den eneste, som rager op over lyngen".

Det med ensomheden gælder måske nok i dag, men stedet er noget mere tilgroet, og man skal se godt efter for at få alle højene med. Fra højerne fortsætter turen mod vejen og tilbage til parkeringspladsen.

Til jer som besøger Vesterlyngen

Vesterlyngen er privat og ejes af Ejerlaug for Eskebjerg Vesterlyng. Offentligheden fik i 1924 adgang til at bade fra den fine strand ved Vesterlyngen, og da området blev fredet i 1945, blev adgangen udvidet til at omfatte hele Vesterlyngen.

Vesterlyngen er i dag et meget populært udflygtsmål. Det medfører nedslidning af landskabet og de store naturværdier, området rummer. Derfor er det af stor betydning, at I som besøgende viser hensyn og respekterer de ordensregler, der gælder for det fredede område.

Vær med til at bevare Vesterlyngen - vis hensyn

Vesterlyngen er åben for færdsel til fods, kortere ophold og badning. Adgang sker på eget ansvar - også i forhold til de dyr, som går i området. Der er forbud mod:

- > Motorkørsel og anden kørsel uden for de anlagte veje og P-pladser
- > Brug af åben ild
- > Løse hunde
- > Ridning
- > Indsamling af planter og dyr
- > Søsætning og henlægning af både
- > Opstilling af telte og boder

Dyrene går ude hele året rundt. Besked om syge eller skadede dyr gives til hyrden, tlf.nr. 40 48 55 48. Ridekort kan købes ved henvendelse til hyrden.

Spørgsmål angående fredning og ordensregler besvares hos:

Kalundborg Kommune
Klosterparkvej 7
4400 Kalundborg
Tlf.: 59 53 44 00

Udgivet: Juni 2009

Foto: Hans Guldager og Kalundborg Kommune
Layout og tryk: PrinofHolbæk-Hedehusene-Køge a/s

Folder fra Bjergsted Kommune - 2006

Enghaven

Enghaven, som idag er sommerhusområde, blev fra starten af 1900-tallet benyttet til tørvegravning. Tørveskarringen var primært iagttaget af bønder i området, og tørvene anvendtes til sparrumning på gårdene og til videresalg. Tørvprocessen var vigtig, og derfor var udbyttet af arbejdet også betinget af vejrets luner. Arbejdet var intens, hårdt og mandskabskrævende. Under tredje verdenskrig blev kullerporten til Danmark kraftigt beskåret, og tørvproduktionen steg i takt med efterkrigstiden. Tørvgravningen ophørte i 1950, men grønterne fra aktiviteterne er tydelige i landskabet og kan i dag delvist ses i de langstrakte mindre søer i de lavliggende partier af Enghaven.

Sålen fortsætter langs grusvejene og de nærtliggende landbrugslandskaber til Lyngvejen, som fører tilbage til Eskbjerg.

Det Grønne Råd tæller dele af fotografier, som selvfølgelig har skabt deres blikke til aktiviteter for folket.

Alleshavebuen indgår i et lokalt stisystem, som også omfatter Stenstien og Bjergstien. Stierne er afmærkede.

Alleshavebuen 15,6 km løber i den nordlige del af Kalundborg Kommune. En struk rundtur mellem Eskbjerg Vesterlyng og Saltbæk Vig.

Stenstien 16,3 km forbinder Værsløv i vest med Jyderup i øst og løber gennem store skovarealer og forbi nogle af Sjællands største grusgrave.

Bjergstien 12,5 km løber gennem et af de mest kuperede landskaber i Kalundborg Kommune.

Se folderne om Stenstien og Bjergstien.

Adgang med offentlig transport

Der går en direkte bus fra Kalundborg til Eskbjerg.

Se www.rgsplanen.dk for nærmere og opdateret rejseinformation.

Indkøbs- og overnatningsmuligheder

Dagli Brugsen, Eskbjergvej 67, 4593 Eskbjerg
Kiosken, Eskbjergvej 40, 4593 Eskbjerg
Hyrehej Bed & Breakfast, Viftehøjvej 1, 4593 Eskbjerg. Tlf. 59290026
Vesterlyng Camping og skulterplads, Ravnhøjvej 3, Havnså, 4591 Fallerlev. Tlf. 5920 0066.

Alleshavebuen

Vandrestier ved Sejers Bugt

Det lokale stisystem indgår som staper i den overordnede Natruteplan for Nordvestsjælland. Se www.stjellandsiden.dk

Bjergstien, Stenstien og Alleshavebuen er etableret i 2006 af Det Grønne Råd i Bjergsted Kommune med økonomisk støtte fra Frivillige, Danske Naturfredningsforening, Arbejdsmarkedets Feriefond og Bjergsted Kommune.

En del af Nordvestsjælland

Alleshave-halvøen udgør et kystnært område mellem Saltbæk Vig og Neksels Bugt. Ruten giver et fint indtryk af de kraftfulde påvirkninger af gletschertungerne i den sidste del af istiden. Halvøen består af en langstrakt højderyd, som er skabt ved materialeaflejring under isens afsmeltning og tilbagetrækning.

Kalundborg og Helsingør, Bønnen benyttedes til både person- og godstransport. Bønnen forløb som stadij i landskabet i form af volde, der bl.a. krydser Alleshavesiden for Alleshave Kirke.

Saltbæk Vig fra Alleshavesiden

Alleshave er et historisk interessant område, og påvirkningen fra indsamlingen af Saltbæk Vig er markant. Tidligere udgjorde Alleshave den østlige afgrænsning af Saltbæk Vig, men med indsamlingen blev området landfast med vigenes vestlige side.

Indsamlingen påbegyndtes i 1866 og betød store omvæltninger for både mennesker og natur. Den tidligere beskyttede naturhavn i vigenområdet fungerede som havn for Sejers indbyggere, men dæmningsbygget gjorde i de efterfølgende år indsejlingen til Sjælland vanskelig. Projektet med indsamlingen og de forventede nye og fugtstærke landbrugsarealer blev aldrig den store succes, og bl.a. digebrud har forhindret.

Alleshavebuen

Det totale tørvegravning af arealerne. Til gengæld har den efterfølgende fredning gjort området til et habitatområde af international vigtighed for især fugle og planter. Der er ikke adgang til Saltbæk Vig for offentligheden, men området kan på afstand ses i sydlig retning fra Alleshave Kirke.

På Alleshave-halvøen har langt hovedparten af lidoysgerne erhvervet sig ved land- og skovbrug. Mellem 1660 og 1682 blev stort set al skov i området ryddet, og man kan i dag finde rester af ægte og moseområderne. I lange perioder har bønderne været tilknyttet Lærchenborgs jorder og fungeret som fæstebønder, indtil bønderne fik deres frihed fra godset og egenhændigt begyndte at dyrke jorden. I 1682 var der registreret 16 gårde, som dækkede i alt 393 tødr land.

Alleshave Kirke

Alleshave Kirke blev opført i 1928. Kirken blev bygget for midler, som borgerne indsamlede i Alleshave, og lottede kirkegangen væsentligt for borgerne. Byggeomkostningerne androg den svimlende sum af kr. 20.000. Betslet dækkede dog ikke opførelse af et kirkeår, og gentagne forsøg på at rejse penge mislykkedes.

Alleshave Bådeleug og udsigt til Nekselsø

Efter at have fulgt stien forbi ad Alleshavevej drejes til højre ved busværelset og videre mod Alleshave Bådeleug. En alternativ - men længere - rute fortsætter ud ad Alleshavevej og langs kysten, indtil man kommer til Nekselsø.

mer til bådeleug. Ved bådeleug er der en fin udsigt over det lavvandede havområde i bugten og kirkerne ved Nekselsø.

Vesterlyng

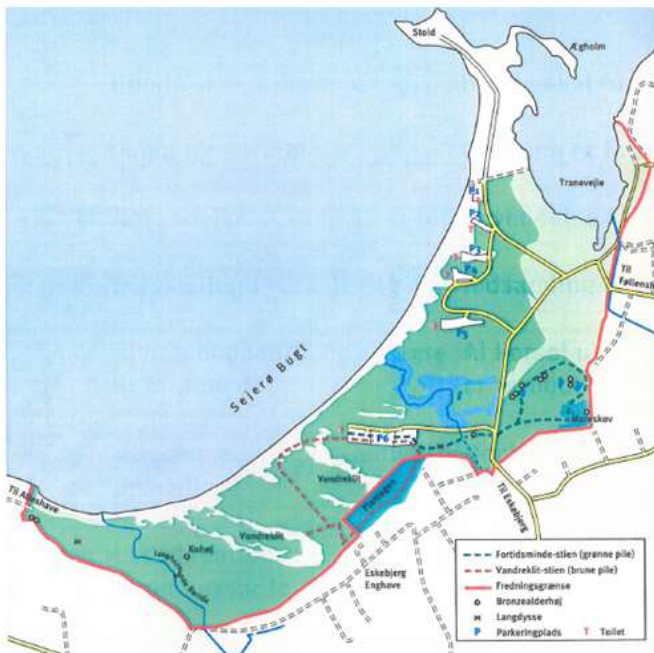
Sten fortsætter gennem leddet fra bådeleug og ud på Vesterlyng langs den eksisterende stier, hvor man bl.a. passerer Langholm Kende. Der er i dette afsnit af stien ingen skilting som følge af Vesterlyngs fredningsbestemmelser. Den næste stamarkering skal derfor søges i skellet ind til Enghaven i retning mod Nekselsø. Vesterlyng er Sjællands største kysthede, og området er præget af både orrider og lyngvækst. Området afgræsses i sommerperioden af de nærtliggende gårde køer og heste. Vesterlyng er et vigtigt levnsmåske for både dyr og planter og er fredet som følge af en høj artsrigdom samt af landskabsmæssige værdier, herunder vandretter.

Da stierne flere steder går over privat ejendom, bedes alle der vil gå, alle være hensynfulde. Ikke hestehov, offentlig eller på anden måde kræver et privat ejendom.

Vesterlyng er Sjællands største kysthede, og området er præget af både orrider og lyngvækst.

Eskebjerg Vesterlyng

Eskebjerg Vesterlyng blev fredet i 1945 for at bevare de karakteristiske landskab og sikre offentligheden adgang. Det fredede område er ca. 317 ha. Områdets særprægede og værdifulde natur er skabt af store mængder strandaflejringer, der gennem århundreder er formet af vinden og senere tilgroet med lynghede og enebærkrat.

Hele den offentligt tilgængelige del af arealet er privatejet af gårde i området og er organiseret i Vesterlyng Ejerlaug I/S.

Fredet område!

Vis hensyn, området er under din beskyttelse

- Hunde skal føres i snor
- Camping er forbudt
- Anvendelse af åben ild er forbudt
- Indsamling af planter og dyr er ikke tilladt
- Al kørsel udenfor de anlagte veje og pladser er forbudt
- Henlæggelse og søsætning af både er ikke tilladt
- Løse kreaturer (eget ansvar for køretøjer og personer)
- Parkering kun på de anlagte P-pladser

KALUNDBORG
KOMMUNE

Eskebjerg Vesterlyng

Vandreklitter

Vandreklitter forekommer i områder hvor der er store sandaflejringer, som ikke holdes fast af vegetation og fuglighed. Når vinden blæser, føres sandet opad mod toppen på vind siden, og lægger sig derefter på læsiden. Dette får klitten til langsomt at vandre i vindens retning. Efterhånden som vegetationen indfinder sig, holder de på sandet, og kan derved bryde regelmæssigheden i klittens formation. Når klitterne vandrer, kan de forårsage store skade og ødelæggelse på deres vej, ved f.eks. at kvæle vegetationen.

Ture på Eskebjerg Vesterlyng

Der er to turmuligheder på Vesterlyngen. Disse er markeret med 'vejvisermænd', og starter begge på P-plads 6. Turene tager ca. en time, og er begge omkring 2,4 km lange. Fortidsminde-stien er markeret med grønne pile, og vandreklitter-stien er markeret med brune pile.

Fortidsminde-stien

På Vesterlyngen er der både bronzealderhøje og en langdyssse. Langdyssen er en stormandsgrav fra bondestenalderen (ca. 5000 år siden). Placeringen har både været den afslidte, men også fungeret som territorieafmærkning, som kunne ses både fra hav- og landsiden. Omkring Mareskoven er der en række bronzealderhøje spredt i landskabet.

Vandreklitter-stien

På Vesterlyngen er der to vandreklitter. Den nordlige er forsøgt standstødt med den plantage som stien går igennem. Den sydlige vandreklitter bevæger sig stadig østover med ca. 1 m. om året. Den sydligste er den tydeligste og nemmest at se i landskabet. Den sidste del af denne rute gennem klitterne er ikke afmærket.

Til Jer som besøger området
Området Eskebjerg Vesterlyng er privat ejendom, hvilket betyder at du kun må færdes der i dagligmæssig.

Adgang sker på eget ansvar.

Spørgsmål kan rettes til Kalundborg Kommune, Team Natur & Vand, tlf. 59 53 52 90

Tekst, kort og foto:
Sina Kaufmann

Respekter venligst dette!

Følgende er ikke tilladt:

- Motor køretøjer og anden køretøj uden for de anlagte veje og P-pladser
- Brug af åben ild
- Løse hunde
- Ridning
- Indsamling af planter og dyr
- Sættning og hentning af både
- Opstilling af telt og boder

Fortidsminder

Inden for det fredede område Eskebjerg Vesterlyng, er der adskillige fortidsminder alt finde i landskabet. Der er både gravhøje og stendysser.

Langdyssse

En af stendysserne er en langdyssse. Det er en stormandsgrav, som stammer fra bondestenalderen for 5-6000 år siden. Dyssekammeret består af nogle bæresten, som dækkes af dæksten, og rundt om er den omkranset af randsten. I nogle af randstenene, kan man finde skåltegn, som er runde, skålførmede, kulbte tegn som bronzealderfolket nstede i stene.

Gravhøje

Gravhøjene i området er fra den ældre bronzealder for ca. 3500 år siden. Oprindeligt er de døde begravet i egeklister, og derefter er der bygget en løvvej over klisen. Efterhånden som højene forfaldt, byggede man nye oven på. I den yngre bronzealder for ca. 3000 år siden, begyndte man at brænde de døde i stedet, og man satte derefter urnene ned i toppen af de ældre høje.

Eskebjerg Vesterlyng

Ture på Eskebjerg Vesterlyng

Der er to turmuligheder på Vesterlyngen. Disse er markeret med 'vejvisermænd', og starter begge på P-plads 6. Turene tager ca. en time, og er begge omkring 2,4 km lange. Fortidsminde-stien er markeret med grønne pile, og vandreklitter-stien er markeret med brune pile.

Fortidsminde-stien

På Vesterlyngen er der både bronzealderhøje og en langdyssse. Langdyssen er en stormandsgrav fra bondestenalderen (ca. 5000 år siden). Placeringen har både været den afslidte, men også fungeret som territorieafmærkning, som kunne ses både fra hav- og landsiden. Omkring Mareskoven er der en række bronzealderhøje spredt i landskabet.

Vandreklitter-stien

På Vesterlyngen er der to vandreklitter. Den nordlige er forsøgt standstødt med den plantage som stien går igennem. Den sydlige vandreklitter bevæger sig stadig østover med ca. 1 m. om året. Den sydligste er den tydeligste og nemmest at se i landskabet. Den sidste del af denne rute gennem klitterne er ikke afmærket.

Til Jer som besøger området
Området Eskebjerg Vesterlyng er privat ejendom, hvilket betyder at du kun må færdes der i dagligmæssig.

Adgang sker på eget ansvar.

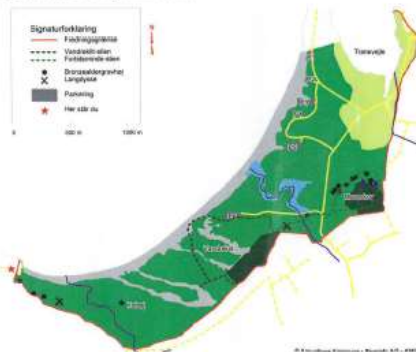
Spørgsmål kan rettes til Kalundborg Kommune, Team Natur & Vand, tlf. 59 53 52 90

Tekst, kort og foto:
Sina Kaufmann

Respekter venligst dette!

Følgende er ikke tilladt:

- Motor køretøjer og anden køretøj uden for de anlagte veje og P-pladser
- Brug af åben ild
- Løse hunde
- Ridning
- Indsamling af planter og dyr
- Sættning og hentning af både
- Opstilling af telt og boder

Mareskov

Mareskov er oprindelig en slævningskov, det vil sige en skov, som med faste mellemrum blev skåret ned, hvorefter træerne såle nye skud fra stadi eller rod. Skoven består primært af hassel og elm.

Formålet var at skaffe træ til brænde og gærder. Med den rigtige tilgang af lys voksede der græs og urter på skovbunden. Man kunne derfor også slå he, eller man kunne sætte dyr på græs i skoven, når træerne var over bidehøjde.

Tranevejle

Ved den lavvandede bugt Tranevejle, er der udviklet en strandengsbugt med løer (render), som transporterer havvandet ind over engene, som derved oversvømmes med saltvand fra tid til anden.

På strandengene er der en speciel flora af salttolle planter som jortbærkløver, strandvejlebrød, strandlusindgylden, strandmaurt, lav hindebæger og strandstær. Der kan også ses vade fugle som strandskade, rødhen, vibe, stor præsekrave og brushane.

Af hensyn til fuglene bør man iagttage dem fra vejen, og ikke gå ned til Tranevejle.

